

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

KOMUNIKAT PRASOWY nr 60/21

Luksemburg, 15 kwietnia 2021 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawie C-564/19
IS

Zdaniem rzecznika generalnego Priita Pikamäe, zgodnie z zasadą pierwszeństwa prawa Unii sąd krajowy powinien pominąć wszelkie przepisy krajowe lub orzecznictwo krajowe naruszające jego uprawnienie do zwrócenia się z pytaniami do Trybunału Sprawiedliwości

Uregulowanie węgierskie pozwalające prokuratorowi generalnemu na skierowanie do sądu najwyższego (Kúria) skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym wydanego przez sąd karny niższej instancji, jak również orzeczenie tego sądu najwyższego stwierdzające taką niezgodność, które szkodzą temu uprawnieniu, nie są zgodne z prawem Unii

W sierpniu 2015 r. obywatel szwedzki został zatrzymany, a następnie przesłuchany w charakterze podejrzanego przez organy węgierskie w związku z zarzucanym naruszeniem przepisów dotyczących broni i amunicji. Podczas przesłuchania, po którym podejrzanego zwolniono, został on poinformowany za pośrednictwem tłumacza, o jakie czyny jest podejrzany. Od tego czasu przebywa on poza terytorium Węgier, a wystosowane do niego przez organy węgierskie wezwanie do stawiennictwa w sądzie wróciło z adnotacją „nieodebrane”.

W związku z tym, że prokurator domagał się za przedmiotowe przestępstwo jedynie kary grzywny, Pesti Központi Kerületi Bíróság (centralny sąd rejonowy w Peszcie), przed którym toczy się postępowanie karne o to przestępstwo, jest zgodnie z prawem krajowym zobowiązany do kontynuowania postępowania w trybie zaocznym, to jest pod nieobecność oskarżonego, który jest jednak reprezentowany przez adwokata wyznaczonego z urzędu.

Ponieważ, jak wskazuje sąd krajowy, brak jest jakiejkolwiek informacji na temat sposobu wyboru tłumacza uczestniczącego w przesłuchaniu i weryfikacji jego kompetencji ani na temat tego, czy tłumacz i oskarżony się nawzajem rozumieli, sąd ten powziął wątpliwości co do przestrzegania przez organy węgierskie dyrektyw dotyczących praw oskarżonych w postępowaniach karnych w Unii¹. Sąd ten zwrócił się zatem do Trybunału o wykładnię przepisów tych dyrektyw w odniesieniu do zakresu prawa do tłumaczenia ustnego wystarczającej jakości oraz prawa do informacji dotyczących oskarżenia w szczególnym przypadku postępowania sądowego w trybie zaocznym.

Ponadto sąd krajowy zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem, czy bezpośrednio wyznaczanie przez prezesa Országos Bírósági Hivatal [krajowego biura sądownictwa (OBH), Węgry], powoływanego przez węgierski parlament, tymczasowych prezesów sądów, a także niedostateczne, jak podnosi sąd, wynagrodzenie węgierskich sędziów w stosunku do ciężącej na nich odpowiedzialności stanowią naruszenie zasady niezawisłości sędziowskiej ustanowionej w prawie Unii.

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/64/UE z dnia 20 października 2010 r. w sprawie prawa do tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego w postępowaniu karnym (Dz.U. 2010, L 280, s. 1), dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/13/UE z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie prawa do informacji w postępowaniu karnym (Dz.U. 2012, L 142, s. 1) i dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/343 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie wzmocnienia niektórych aspektów domniemania niewinności i prawa do obecności na rozprawie w postępowaniu karnym (Dz.U. 2016, L 65, s. 1).

Wreszcie sąd węgierski zmierza również do ustalenia, czy są sprzeczne z prawem Unii, po pierwsze, orzeczenie przez Kúria (sąd najwyższy, Węgry), na wniosek prokuratora generalnego, o niezgodności z prawem postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, bez podważenia skutków tego ostatniego postanowienia w omawianej sprawie, z tego powodu, że przedstawione pytania nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia sporu w postępowaniu przed sądem krajowym, jak również, po drugie, wszczęcie z tych samych powodów postępowania dyscyplinarnego przeciwko sędziemu występującemu z pytaniem.

W przedłożonej dzisiaj opinii rzecznik generalny Priit Pikamäe przypomniał, że dopuszczalność pytania prejudycjalnego zakłada, że oczekiwane orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości jest niezbędne, aby umożliwić sądowi kierującemu pytanie wydanie orzeczenia w rozpatrywanej przez niego sprawie. Rzecznik generalny uważa przede wszystkim, że **pytania dotyczące bezpośredniego wyznaczenia przez OBH tymczasowych prezesów sądów oraz wynagrodzenia sędziów** są pozbawione znaczenia dla sposobu zakończenia przedmiotowego postępowania karnego i tym samym **są niedopuszczalne**.

Z tego samego powodu rzecznik generalny zaproponował Trybunałowi uznanie za niedopuszczalne pytania dotyczącego zgodności z prawem wszczęcia przeciwko sędziemu odsyłającemu postępowania dyscyplinarnego; akt wszczynający to postępowanie został ponadto w międzyczasie cofnięty, a postępowanie umorzone.

Następnie rzecznik generalny stwierdził, że **kwestionowane orzeczenie Kúria, jak również leżące u jego podstaw uregulowanie krajowe naruszają** uprawnienie sądu krajowego do kierowania do Trybunału pytań w trybie prejudycjalnym, a tym samym funkcjonowanie mechanizmu odesłania prejudycjalnego. W tej kwestii rzecznik generalny przypomniał, że mechanizm ten opiera się na dialogu między sądem krajowym i Trybunałem, **którego podjęcie zależy wyłącznie od dokonanej przez sąd krajowy oceny znaczenia i niezbędnego charakteru jego wniosku**. W tym względzie rzecznik generalny podkreślił, że **jedynie Trybunał jest uprawniony, by ocenić zasadność tej oceny** w ramach weryfikacji dopuszczalności przedłożonych mu pytań. W konsekwencji rzecznik generalny wskazał, że zgodnie z zasadą pierwszeństwa prawa Unii **sąd krajowy ma obowiązek pominąć to orzeczenie, jak również leżące u jego podstaw uregulowanie krajowe**.

Wreszcie rzecznik generalny wskazał, że o ile prawo Unii nakłada na państwa członkowskie obowiązek osiągnięcia konkretnego rezultatu odnośnie do jakości tłumaczenia ustnego, o tyle nie wymaga ono sporządzenia rejestru niezależnych tłumaczy ustnych posiadających odpowiednie kwalifikacje. Jednakże podejrzani lub oskarżeni powinni mieć możliwość zakwestionowania jakości tłumaczenia ustnego zapewnionego im w trakcie postępowania karnego.

Podobnie, jeżeli podejrzani lub oskarżeni są zatrzymani lub aresztowani, prawo Unii wymaga, by zostali oni poinformowani, w języku który rozumieją, o popełnienie jakiego przestępstwa są podejrzani lub oskarżeni. W sytuacji gdy oskarżony, poinformowany uprzednio o rozprawie i reprezentowany przez adwokata, jest sądzony pod swoją nieobecność, ten adwokat powinien mieć możliwość zakwestionowania przed właściwym sądem sposobu, w jaki w postępowaniu karnym zastosowano prawo do informacji, w tym poinformowanie oskarżonego, w języku dla niego zrozumiałym, o jakie czyny jest podejrzany lub oskarżony.

Odnośnie do kwestii, czy brak przekazania oskarżonemu informacji o oskarżeniu na etapie postępowania przygotowawczego można naprawić na dalszym etapie postępowania karnego, rzecznik generalny podkreślił, że adresatem tego przekazania może skutecznie zostać adwokat reprezentujący oskarżonego, najpóźniej do chwili rzeczywistego rozpoczęcia przez sąd krajowy rozpoznawania zasadności oskarżenia.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu przedłożenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793